

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

सत्रान्तपरीक्षा – दिसम्बर, २०१८

कक्षा- शास्त्रितृतीयवर्षम् (SEM-5)

प्रश्नपत्रम् – ६

गुणाः – ७०

विषयः – नव्यव्याकरणम्

कोड- CC - 3.5.10

समयः – १० तः १

दिनाङ्कः – १०/१२/२०१८

सन्दर्भग्रन्थः- पातञ्जलमहाभाष्यम् उणादिसूत्राणि च

॥ प्रथमान्वितिः ॥

प्र-१ निम्नलिखितेषु द्वयोः सोदाहरणं व्याख्या कार्या ।

१०

१. दीर्घप्लुतवचने च संवृतनिवृत्त्यर्थः ।
२. आन्यभाव्यं तु कालशब्दव्यवायात् ।
३. अच्कार्याणि यथा स्युस्तत्कालेष्वक्षु कार्याणि ।

प्र-२ निम्नलिखितयोः एकस्य व्याख्या कार्या ।

१०

१. नित्ये हितस्य लोपे प्रतिषेधार्थो न कश्चित्स्यात् ।
२. प्रत्याहारेऽनुबन्धानां कथमज्रहणेषु न ।

॥ द्वितीयान्वितिः ॥

प्र-३ निम्नलिखितेषु द्वयोः सोदाहरणं व्याख्या कार्या ।

१०

१. वृद्धिरादैच् ।
२. संज्ञाधिकारः संज्ञासम्प्रत्ययार्थः ।
३. सिद्धं तु नित्यशब्दत्वात् ।

प्र-४ निम्नलिखितयोः एकस्य व्याख्या कार्या ।

१०

१. वृद्धिगुणसंज्ञयोः प्रत्येकं वचनम् ।
२. इको गुणवृद्धी ।

॥ तृतीयान्वितिः ॥

प्र-५ निम्नलिखितेषु द्वयोः सोदाहरणं व्याख्या कार्या ।

१०

१. कृवापाजिमिस्वदिसाध्यशूभ्य उण् ।
२. व्यथेः संप्रसारणं किच्च ।
३. कठिचकिभ्यामोरन् ।

प्र-६ एकस्य व्याख्यानं विधेयम् ।

१०

१. मिथिलादयश्च ।
२. त्यजितनियजिभ्यो डित् ।

॥ चतुर्थान्वितिः ॥

प्र-७ निम्नलिखितेषु केचन दश प्रश्नाः समाधेयाः ।

१०

१. अकारः सवर्णग्रहणेन आकारं कथं न गृह्णाति ?
२. कालभेदः सवर्णसंज्ञायां बाधको भवति न वा ?
३. लोके वेदे च दीर्घप्लुतौ संवृतौ भवतः अथवा विवृतौ ?
४. क्लृप्तः इत्यत्र केन सूत्रेण द्वित्वं क्रियते ।
५. लोके अर्धस्य एकारस्य अर्धस्य ओकारस्य वा उच्चारणं भवति न वा ?
६. अट् प्रत्याहारे हकारग्रहणाय कस्मिन् सूत्रे टकारग्रहणं करणीयम् ?
७. रल् प्रत्याहारे हकारग्रहणाय कस्मिन् सूत्रे हकारग्रहणं करणीयम् ?
८. वृद्धिरादैच् सूत्रे संज्ञावाचकं पदं किम् अस्ति ?
९. वृद्धिरादैच् इत्यत्र भसंज्ञाकारणात् कस्य प्राप्तिर्न भवति ?
१०. इको गुणवृद्धी सूत्रे इकः इत्यत्र का विभक्तिः किं च वचनम् ?
११. इको गुणवृद्धी सूत्रे गुणवृद्धी इति पदे कः समासः ?
१२. कारुः इत्यत्र कृ + उ इत्यवस्थायां केन सूत्रेण वृद्धिर्भवति ?
१३. चारु इत्यत्र चर् + उ इत्यवस्थायां केन सूत्रेण उपधावृद्धिर्भवति ?
१४. मयूरः इत्यत्र ऊरन् प्रत्ययः केन सूत्रेण भवति ?
१५. जीवातु इत्यत्र आतु प्रत्ययः केन सूत्रेण भवति ?